

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خلق مکان‌های موفق

طراحی شهری مبتنی بر شواهد برای سلامتی و رفاه

دبرا فلندرز کوشینگ؛ ایوون میلر

ترجمه:

سیداحمد سید لشکر بلوکی

سرشناسه:	کوشینگ، دبرا فلاندرز، ۱۹۷۴-م.
عنوان و نام پدیدآور:	خلق مکان‌های موفق: طراحی شهری مبتنی بر شواهد برای سلامتی و رفاه/ دبرا فلاندرز کوشینگ، ایوون میلر؛ ترجمه سیداحمد سید لشکر بلوکی.
مشخصات نشر:	مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد، انتشارات، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری:	۲۰۰ ص.
فروست:	انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد؛ ۸۲۲.
شابک:	ISBN: 978-964-386-514-6
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیبا.
یادداشت:	عنوان اصلی: Creating great places : evidence-based urban design for health and wellbeing, 2020.
عنوان دیگر:	طراحی شهری مبتنی بر شواهد برای سلامتی و رفاه
موضوع:	شهرسازی -- جنبه‌های بهداشتی توسعه پایدار شهری میلر، ایوان
شناسه افزوده:	سیدلشکر بلوکی، سیداحمد، ۱۳۷۲-، مترجم
شناسه افزوده:	رهنما، محمدرحیم، ۱۳۴۰-، ویراستار
شناسه افزوده:	دانشگاه فردوسی مشهد، انتشارات.
رده‌بندی کنگره:	HT۱۶۶
رده‌بندی دیویی:	۷۱۱/۴
شماره کتابشناسی ملی:	۸۷۴۹۴۵۷

خلق مکان‌های موفق

طراحی شهری مبتنی بر شواهد برای سلامتی و رفاه

پدیدآورندگان:	دبرا فلاندرز کوشینگ؛ ایوون میلر
ترجمه:	سیداحمد سید لشکر بلوکی
ویراستار علمی:	دکتر محمدرحیم رهنما
ویراستار ادبی:	هانیه اسدیور فعال مشهد
مشخصات:	وزیری، ۱۰۰ نسخه، چاپ اول، تابستان ۱۴۰۱
چاپ و صحافی:	چاپخانه دقت
بها:	۹۹۰/۰۰۰ ریال
حق چاپ برای انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد محفوظ است.	

مراکز پخش:

فروشگاه و نمایشگاه کتاب پردیس:	مشهد، میدان آزادی، دانشگاه فردوسی مشهد، جنب سلف یاس
تلفن:	۳۸۸۰۲۶۶۶ - ۳۸۸۳۳۷۷۷ (۰۵۱)
مؤسسه کتابیران:	تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی، بین روانمهر و وحید نظری، بن‌بست گشتاسب، پلاک ۸
تلفن:	۶۶۴۸۴۷۱۵ (۰۲۱)
مؤسسه دانشوران:	تهران، خیابان انقلاب، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت) نیش خیابان نظری، شماره ۱۴۲
تلفکس:	۶۶۴۰۰۲۲۰ - ۶۶۴۰۰۱۴۴ (۰۲۱)

<http://press.um.ac.ir>

Email: press@um.ac.ir

فهرست مطالب

۷	مقدمه مترجم.....
۸	خلق مکان‌های موفق.....
۹	مقدمه - چرا طراحی مبتنی بر شواهد؟.....
۱۱	قدرت مکان.....
۱۲	ارتقای روش طراحی مبتنی بر شواهد.....
۱۵	چرا نظریه برای طراحی مهم است؟.....
۱۶	نحوه استفاده از این کتاب.....
۱۹	استفاده از نظریه طراحی در چالش‌های جهانی.....
۲۱	تلاش در جهت روش طراحی مبتنی بر شواهد.....
۲۳	منابع.....

بخش اول: شش نظریه اصلی در طراحی شهری معاصر

۲۷	فصل ۱. نظریه قابلیت محیط: توجه به نشانه‌ها.....
۲۷	ریشه‌های نظریه قابلیت محیط.....
۲۹	اطمینان از انطباق نشانه‌ها و قابلیت‌ها.....
۳۲	قابلیت‌های واقعی در مقابل ادراک شده.....
۳۳	جلوگیری از قابلیت‌ها.....
۳۵	محیط‌های رفتاری و برنامه‌ریزی.....
۳۶	چند قابلیت در یک محیط.....
۳۷	درک قابلیت‌ها برای ارتقای کیفیت مکان‌ها.....
۳۸	منابع.....

۳۹	فصل ۲. نظریه چشم‌انداز - پناهگاه: اکنون من را می‌بینید، حالا نمی‌بینید.....
۳۹	ریشه‌های نظریه چشم‌انداز - پناهگاه.....
۴۱	چشم‌انداز در مقابل پناهگاه.....
۴۳	پیامدهای سلامتی و رفاه.....
۴۶	پیامدها در مکان‌سازی و تعامل اجتماعی.....
۴۷	چشم‌انداز - پناهگاه برای کودکان.....
۴۹	نگاهی دقیق‌تر: بررسی چشم‌انداز - پناهگاه در فضاهای شهری.....

درک اهمیت چشم‌انداز - پناهگاه..... ۵۰
منابع..... ۵۰

فصل ۳. نظریه فضای شخصی: فاصله‌ات را حفظ کن!..... ۵۱

ریشه‌های نظری نظریه فضای شخصی..... ۵۱
تفکر قلمرویی..... ۵۴
اندازه، قوانین و انعطاف‌پذیری فضای شخصی..... ۵۶
طراحی با زبان فضا..... ۵۷
فضای شخصی در نیمکت‌های فضای عمومی و طراحی پارک حساس به جنسیت..... ۶۰
طراحی برای فضای شخصی در فضای کاری و ساختمان‌ها..... ۶۲
نیاز مستمر به نظریه فضای شخصی..... ۶۳
منابع..... ۶۴

فصل ۴. نظریه حس مکان - روح مکان: مکان‌یابی جادو..... ۶۵

اصطلاحات تخصصی: حس مکان در مقابل روح مکان..... ۶۶
ریشه‌های نظری نظریه روح مکان..... ۶۸
شناسایی روح مکان در ساختمان‌ها و اماکن شمالی..... ۷۰
چگونه میراث صنعتی به روح مکان کمک می‌کنند؟..... ۷۱
روح مکان در طراحی چینی..... ۷۳
روح مکان در هویت معماری نوردیک..... ۷۳
روح مکان برای مسائل روزمره..... ۷۵
میراث ماندگار طراحی..... ۷۶
منابع..... ۷۷

فصل ۵. نظریه دل‌بستگی به مکان: ارتباطات را تقویت کنید..... ۷۹

ریشه‌های نظری دل‌بستگی به مکان..... ۷۹
مکان‌های روزمره در مقابل مکان‌های تشریفاتی یا ویژه..... ۸۱
دل‌بستگی به مکان و مراقبت از محیط..... ۸۳
ایجاد مکان‌هایی برای تقویت ارتباطات اجتماعی..... ۸۴
فرایندهای مکان: چگونه دل‌بستگی به مکان را توسعه دهیم؟..... ۸۵
مزایای مثبت دل‌بستگی به مکان برای سلامتی و رفاه..... ۸۷
ساخت مکان‌های خاطره‌انگیز..... ۸۸
بررسی دقیق‌تر..... ۸۹
طراحی با دل‌بستگی به مکان در ذهن..... ۹۰
منابع..... ۹۱

۹۳	فصل ۶. نظریه طراحی بایوفیلیک: قدرت شفافیتش طبیعت
۹۳	تعریف بایوفیلیا
۹۵	ارزش درمانی تعامل مردم و طبیعت
۹۷	طراحی همراه با نظریه بایوفیلیک - ظهور طراحی بایوفیلیک
۱۰۱	نظریه طراحی بایوفیلیک در عمل
۱۰۱	سنگاپور - ایجاد «شهری در باغ» از طریق شهرسازی بایوفیلیک
۱۰۵	طراحی بایوفیلیک در مراکز بهداشتی
۱۰۸	طراحی بایوفیلیک در مکان‌های غیرمحمول
۱۰۹	حرکت به سوی آینده‌ای سبزتر
۱۰۹	منابع

بخش دوم: استفاده از نظریه‌های طراحی برای اولویت‌های جهانی

۱۱۳	فصل ۷. طراحی سالوتوژنیک: ترویج زندگی سالم
۱۱۴	ریشه‌های نظری سالوتوژنسیس
۱۱۶	ساختار استفاده از حس انسجام
۱۱۸	ایجاد شهرهای سالم
۱۱۹	راهبردهای مکان‌سازی در ارتقای سلامتی و رفاه
۱۲۲	فواید سلامتی طبیعت
۱۲۲	قابلیت‌های محیط برای فعالیت بدنی و حمل‌ونقل فعال
۱۲۳	ملاحظات طراحی سالوتوژنیک مبتنی بر نظریه
۱۲۶	مسیر پیش‌رو
۱۲۷	منابع

۱۲۹	فصل ۸. طراحی دوستدار کودک: جایی که جوانان شکوفا می‌شوند
۱۳۰	ریشه‌های سیاسی شهرهای دوستدار کودک
۱۳۲	اهمیت تحرک مستقل
۱۳۳	خلق مکان‌های موفق و تقویت سلامتی و رفاه از طریق خیابان‌های مشترک
۱۳۵	سلامتی و ایمنی شخصی
۱۳۶	حمایت از رشد سالم کودک از طریق طراحی شهری
۱۳۸	اهمیت بازی
۱۴۱	طراحی برای تحریک احساسات
۱۴۳	استفاده از نظریه در جهت طراحی شهرهای دوستدار کودک
۱۴۳	حرکت به سمت جلو با طراحی دوستدار کودک
۱۴۶	منابع

فصل ۹. طراحی برای همه..... ۱۴۹

- از بی توجهی تا طراحی همه‌شمول..... ۱۵۱
- تقویت طراحی همه‌شمول از طریق ابزارها، اصول و فرایندهای طراحی..... ۱۵۴
- چرا باید برای جمعیت سال‌خورده طراحی کنیم؟..... ۱۵۷
- مکان‌ها موفق، دوستدار سالمند و همه‌شمول هستند و بر مبنای نظریه طراحی شکل گرفته‌اند..... ۱۶۰
- باغ‌های حسی برای همه پناهگاه فراهم می‌کنند..... ۱۶۱
- استفاده از نظریه‌های طراحی برای خلق مکان‌های دوستدار سالمند و همه‌شمول - سناریوی ایستگاه اتوبوس..... ۱۶۴
- قدم‌های بعدی..... ۱۶۸
- منابع..... ۱۶۸

فصل ۱۰. طراحی پایدار: طراحی مجدد بنیادین محیط مصنوع..... ۱۷۱

- سخنان دبیر کل سازمان ملل متحد در مورد تغییرات اقلیمی..... ۱۷۳
- ایجاد ساختمان‌های سبز، پایدار، ترمیمی و احیاکننده..... ۱۷۶
- روندهای نوظهور در طراحی پایدار..... ۱۷۸
- طراحی پایدار از دیدگاه نظریه..... ۱۸۰
- فصل مشترک نظریه طراحی بایوفیلیک و طراحی پایدار، احیاکننده..... ۱۸۰
- روح مکان و پایداری، طراحی احیاکننده..... ۱۸۳
- طراحی مجدد و بنیادین محیط مصنوع..... ۱۸۶
- منابع..... ۱۸۷

نتیجه‌گیری - خلق مکان‌های موفق از طریق توفان نظری..... ۱۸۹

- اجرای سیاست و طراحی در حوزه سلامت به گونه‌ای متفاوت..... ۱۸۹
- تعهد اخلاقی ما به عنوان طراح برای ارتباط با نظریه..... ۱۹۱
- چهار چوب‌بندی مجدد مجموعه مهارت طراحی، نابغه خلاق و نظریه پرداز ماهر..... ۱۹۲
- منابع..... ۱۹۳

منابع توصیه شده..... ۱۹۴

نمایه..... ۱۹۹

مقدمه مترجم

شهرها با چالش‌های بی‌شماری از جمله رشد جمعیت و گسترش شهرنشینی و زندگی مترکم، تغییرات آب‌وهوایی، پیری و افزایش نرخ بیماری‌ها مواجه‌اند. بخشی از این چالش‌ها به دلیل تصمیم‌گیری‌های بدون پشتوانه علمی و بی‌توجهی به شواهد است. مشکلاتی در زندگی واقعی وجود دارند که عمیقاً با آن‌ها درگیر هستیم، اما در هیچ منبعی به آن‌ها اشاره نشده است. تحقیقات و شواهد بخش گم‌شده فرایند طراحی هستند. رشته‌های مرتبط با محیط مصنوع امروزه مبتنی بر عمل هستند و عمدتاً بر مهارت‌های عملی مربوط به حل مشکلات بر پایه موقعیت مکانی تمرکز دارند. رشته‌هایی مانند پزشکی، جغرافیا، روان‌شناسی و جامعه‌شناسی از رویکرد مبتنی بر عمل به رویکرد مبتنی بر شواهد تکامل یافته‌اند. برای مثال، پزشکی زمانی مبتنی بر روابط موردی بود، اما اکنون کاملاً به تحقیقات و آزمایش‌ها متکی است تا از ایمنی و شیوه‌های اخلاقی اطمینان حاصل کند. رشته‌های مرتبط با محیط مصنوع نیز با توجه به تأثیری که بر سلامت روانی و جسمی تمامی افراد دارند، باید مسیری مشابه را در پیش گیرند؛ مسیری که بر پایه تحقیقات و شواهد دنیای واقعی بنا شده است و جامعه را به سوی شکوفایی هدایت می‌کند.

کتاب حاضر راهنمای مناسبی برای پر کردن شکاف موجود بین تحقیقات و عمل در فرایند طراحی است. نویسندگان این کتاب، کوشینگ^۱ و میلر^۲، در بخش اول با اتکا به شش نظریه مهم که در طراحی شهری معاصر اهمیت فراوانی دارند، مفاهیم اساسی، تحقیقات و نمونه‌های متنوعی را براساس آخرین تحقیقات و یافته‌های علمی مربوط به هر نظریه ارائه داده‌اند. در بخش دوم، چالش‌های جهانی بررسی و از نظریه‌های بخش اول برای پاسخ به آن‌ها استفاده شده است. ارائه نمونه‌ها به‌طور هدفمند انجام شده است؛ مواردی که بین‌المللی هستند، مانند طراحی بایوفیلیک در سنگاپور، ایتالیا و هلند؛ ساختمان‌های پایدار در کانادا و استرالیا و چگونگی کمک نظریه روح مکان به هدایت پروژه‌های استفاده مجدد سازگار در چین یا نمونه‌های معاصر مانند طراحی جهانی کتابخانه بیرمنگام، باغ‌های حسی در مقیاس کوچک برای افراد مبتلا به اوتیسم و زوال عقل و نمونه‌هایی در همه مقیاس‌ها و دامنه‌ها، از جمله توضیح در مورد اینکه چگونه ارتباط با شواهد و نظریه ممکن است به بهبود طراحی ایستگاه اتوبوس، بام سبز و سیستم حمل‌ونقل کمک کند. اگر بخواهیم زندگی شهری را به شکل مثبتی تغییر دهیم، باید به قدرت دگرگون‌کننده طراحی احترام بگذاریم و به هنر و دانش آن توجه داشته باشیم. هدف این کتاب، تشویق استفاده از شواهد و تحقیقات و ارتباط مستمر با نظریه‌های دارای مبنای علمی در پی ایجاد سلامتی و رفاه در سایه آفرینش مکانی موفق از طریق طراحی آگاهانه است که زمینه‌های شکوفایی افراد را فراهم می‌کند.

خلق مکان‌های موفق

این کتاب چشم‌انداز و راهنمای جسورانه‌ای برای خلق مکان‌های موفق فراهم می‌کند. تصوّر و طراحی محیط‌های شهری که در آن همه مردم شکوفا می‌شوند، کاری خارق‌العاده است و در این روایت قانع‌کننده، کوشینگ و میلر به ما یادآوری می‌کنند که نظریه، نقطه شروع قدرتمندی است. بر مبنای تحقیقات بین‌المللی، مطالعات موردی مصوّر، تجربیات شخصی و همچنین نمونه‌های جالبی از تاریخ و فرهنگ مردمی، این کتاب کاربردی، در کنار الهام‌بخش بودن، راهنمایی و ابزارهایی را در اختیار خواننده قرار می‌دهد. بخش اول شش نظریه مهم برای طراحی شهری معاصر را معرفی می‌کند: قابلیت محیط، چشم‌انداز - پناهگاه، فضای شخصی، حس مکان/روح مکان، دل‌بستگی به مکان و طراحی بایوفیلیک. بخش دوم با استفاده از فرایند نوآورانه «توفان نظری»، نشان می‌دهد که چگونه طراحان می‌توانند مکان‌های موفق‌تری ایجاد کنند که همه‌شمول، پایدار و سالونورژیک باشند. خلق مکان‌های موفق، منبعی خردمندانه، قانع‌کننده و مبتنی بر شواهد برای خوانندگان است که می‌خواهند محیط شهری را به گونه‌ای طراحی کنند که برای زندگی مردم الهام‌بخش، هیجان‌انگیز و به‌وجودآورنده تغییرات مثبت باشد.

دبرا فلندرز کوشینگ، استادیار معماری منظر در دانشکده طراحی دانشگاه فناوری کوئینزلند در بریزبن، استرالیاست. دبرا با داشتن تخصص در معماری منظر و برنامه‌ریزی اجتماعی، پیش از تمرکز بر تدریس و تحقیق در دانشگاه، به‌عنوان متخصص طراحی کار می‌کرد. دبرا علاقه‌مند به ترویج طراحی مبتنی بر شواهد در ابتکارات چندرشته‌ای برای ایجاد پارک‌ها و محیط‌های شهری است که از سلامتی و رفاه بهتر برای همه افراد، به‌ویژه کودکان و جوانان، پشتیبانی می‌کنند.

ایوون میلر، استاد و مدیر آزمایشگاه طراحی QUT در دانشکده طراحی دانشگاه فناوری کوئینزلند در بریزبن، استرالیاست. تحقیقات او با تکیه بر پیشینه وی در ژرنتولوژی محیطی و روان‌شناسی طراحی، بر ایجاد مکان‌های پایدار، همه‌شمول و دوستدار سالمند متمرکز هستند. ایوون آثار زیادی در زمینه‌های طراحی شهری، افزایش سن جمعیت، تغییر وضعیت آب‌وهوا و پایداری منتشر کرده است و مدافع تحقیقات مشارکتی خلاق مبتنی بر هنر است.